

Nastaja koalicija za razvojni preboj Podravja

Projekt IOT združuje vse, ki lahko pripomorejo k razvojnemu dvigu Podravja, pozneje pa tudi celotne vzhodnoslovenske regije

Projekt IOT so zasnovali na Univerzi v Mariboru, zdaj pa mu priključujejo podporne ustanove, ustanove znanja, podjetja in občine. Z njim želijo spodbuditi pretok znanja med vsemi deležniki in njihovo povezovanje, kar bi pripeljalo k razvojnemu preboju ter dvigu konkurenčnosti celotne vzhodnoslovenske regije.

Univerza v Mariboru vodi velik regijski razvojni projekt Inovativne odprte tehnologije (IOT), katerega glavni cilj je ustvariti simbiozno povezavo med univerzo oziroma raziskovalnimi organizacijami, gospodarstvom, podpornimi oziroma razvojnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi skozi odprte inovacije in tehnologije.

Dvig ravni znanja, sodelovanja in konkurenčnosti

Z njim nameravajo po besedah Karin Stana Kleinschek, prorektorice za znanstvenoraziskovalno dejavnost na mariborski univerzi, ki je vodja projekta, dvigniti raven znanja, sodelovanja in konkurenčnosti - najprej v Podravju, pozneje pa v celotni vzhodnoslovenski regiji ter v nadaljevanju sodelovati s komplementarnimi vsebinami z zahodnoslovensko regijo in širše.

Projekt so začeli pripravljati v letu 2012. Najprej z ustanovami podpornega okolja: inovacijsko podpornim okoljem Univerze v Mariboru (RAZ:UM, TehnoCenter UM - pisarno za prenos tehnologij, Tovarno

podjemov - univerzitetnim inkubatorjem) ter z Mariborsko razvojno agencijo, Znanstvenoraziskovalnim središčem Bistra Ptuj, Štajersko gospodarsko zbornico in Štajerskim tehnološkim parkom. Pozneje so k projektu pristopili tudi gospodarski partnerji, občine in druge podporne ustanove.

Cilj: razvojno dohiteti osrednjeslovensko regijo

V partnerstvu si želijo, da bi vzhodnoslovenska regija ob pomoči IOT začela razvojno dohajati osrednjeslovensko regijo in dosegala primerljive indekse rasti. Radi bi tudi dosegli, da se podjetja vzhodnoslovenske regije in tamkajšnji raziskovalci začnejo učiti drug od drugega. Raziskovalcem v ustanovah znanja kakor tudi v podjetjih želijo olajšati prenos znanja, ponuditi pomoč pri zaščiti intelektualne lastnine pri odkritjih, ki se lahko uresničijo v izdelkih. Mladim podjetnikom želijo olajšati odpiranje novih podjetij, obenem pa spodbujati prodiranje podjetij na tuje trge in privabljati vlagatelje.

Spremeniti se bo morala miselnost

»To je težko, ker je treba spremeniti miselnost vseh, ki v omenjeni verigi sodelujejo: na univerzah, raziskovalnih inštitutih, pri industrijskih partnerjih, podpornem okolju, županih ter prebivalstvu, ki bo takšno povezovanje zahtevalo,« razlaga Karin Stana Kleinschek. Vsi vpleteni morajo pri tem predvideti razvojne trende in že zdaj delovati v smeri, da jim bodo v prihodnje lahko sledili. Za omenjeno pa želijo z dobrim programom, ki bo negotovjal potrebe regije in sle-

dil aktualnim evropskim politikam in smernicam, pridobiti dovolj evropskih sredstev. Pri tem ciljajo predvsem na evropske strukturne sklade, potegovali pa se bodo tudi za sredstva drugih programov (Obzorje 2020, teritorialno sodelovanje ...).

Projekt IOT se osredotoča na vsa tri pomembna področja gospodarskega razvoja iz strategije razvoja Slovenije 2014-2020. Prvo področje so raziskave, razvoj in inovacije, drugo zagon, rast in razvoj malih in srednjih podjetij, tretje pa zaposlovanje, izobraževanje, usposabljanje, znanje in kompetence.

Trije glavni stebri

Projekt temelji na treh stebrih. Prvi je inovacijsko-podporni, pri čemer so oblikovali konzorcij, ki je zmožen ponuditi celostno podporo raziskavam, razvoju in inovacijam po načelu »vse na enem mestu«. Tako imenovana vstopna točka IOT bo na enem mestu združevala vrsto storitev od zaščite intelektualne lastnine, ustanavljanja novih ali odcepljenih podjetij, pomoči podjetjem pri vstopu na tuje trge, pomoči pri pripravi velikih raziskovalno-razvojnih projektov in prijavi teh na razpise za evropska sredstva in podobno. Projekt želijo umestiti tudi v podonavsko, alpsko in jadransko-jonsko strategijo EU, razlaga sogovornica.

V okviru drugega stebra gradijo raziskovalno infrastrukturo, saj je v vzhodnoslovenski regiji primanjkuje. Osredotočili se bodo na aplikativne raziskave in na potrebe gospodarskih sistemov v regiji. Pri tem so se zgledovali po dokumentu Obzorje 2020 in evropskih

tehnoloških usmeritvah KET (key enabling technologies). To so prebojne tehnologije (fotonika, nano- in mikroelektronika, nanotehnologija, napredni materiali, industrijska biotehnologija ter napredne proizvodne tehnologije), ki naj bi EU v prihodnjih desetih letih po konkurenčnosti pripeljale ob bok ZDA in Azijo in na katera naj bi naslanjale naše tradicionalne industrije. Objekti projekta bodo hkrati referenčni in demonstracijski objekti slovenske industrije, z zagotavljanjem popolne kompatibilnosti konceptov pametnih zgradb, pametnih omrežij in mikro omrežij.

V okviru tretjega stebra se bodo posvetili vsebini - raziskovalno-razvojnemu projektom univerze in gospodarstva. Usmeritev so potrdili vsi organi Univerze v Mariboru, pravi sogovornica. Pomembno mesto imajo tudi inovativni pristopi, kot je finski model Demola, ki spodbuja in nagraduje sodelovanje študentov pri projektih za industrijo. Vsebinski del zaokrožujejo programi za usposabljanje raziskovalnih in razvojnih kadrov, kar je nujno za delo z vrhunsko raziskovalno opremo.

Oblikovanje javno-zasebnih partnerstev

Gospodarske partnerje projekta IOT, razvojno naravnana podjetja iz Podravja, povezujejo z ustanovami znanja. Želijo priti do skupnega programa, ki bi bil podlaga za sodelovanje, pri čemer bi šlo za javno-zasebno partnerstvo. Podjetja bi bila deležna znanja z univerze, raziskovalci iz akademske sfere bi poznali realne težave v gospodarstvu, študenti pa bi lahko delali pri projek-

tih oziroma učnih enotah v samih podjetjih ali laboratorijih univerze. Ustvarjanje takšnih raziskovalno-razvojnih zmogljivosti v regiji bo pospešilo tudi razvoj malih in srednjih podjetij. »To bo izjemen izziv, saj ne gre za klasičen projekt, bolj program oziroma za koalicijo za preboj Podravja,« razlaga Stana Kleinschkova.

Ugotavljanje potreb podjetij

Trenutno prek skupnih viharjenj možganov med raziskovalci mariborske univerze ter gospodarstva ugotavljajo potrebe podjetij za sodelovanje z univerzo in skupaj določajo področja, kjer bi bilo sodelovanje zaželeno. Na Univerzi v Mariboru pa prenos znanja v gospodarstvo že teče v okviru zavoda RAZ:UM, ki je glavni vzvod povezovanja univerze z okoljem, pod njegovim okriljem pa deluje konzorcij podpornih institucij za podjetništvo in inoviranje. TehnoCenter UM, pisarna za prenos tehnologij, prevzema upravljanje intelektualne lastnine, univerzitetni inkubator Tovarna podjetij pa podjetne profesorje in študente vodi do lastnega podjetja.

Združevanje na skupnih lokacijah

V prihodnosti bi se lahko v okviru projekta IOT združevala podjetja, ki imajo skupno usmeritev, pri čemer bi združila opremo, ljudi, proizvodne prostore ter procese in skupaj ustvarjala višjo dodano vrednost. Oblikovala bi lahko skupno razvojno strategijo, imela bi lahko tudi skupne proizvodne prostore. »Podjetja, ki imajo podobne tehnološke rešitve, že kažejo zanimanje za takšno so-

delovanje, saj že skupaj z raziskovalci iz podjetij identificiramo določene vsebine za gradnjo razvojnih skupnih lokacij, kjer bi se posvečali razvoju posameznih širših področij, kot je denimo predelava barvnih kovin,« razlaga sogovornica.

Pletenje mednarodnih mrež

V okviru projekta IOT pletejo tudi mednarodne mreže. V prihodnje se bo po besedah Karin Stana Kleinschek veliko dogajalo v okviru podonavske strategije EU. Tako so podpisali pismo o nameri o sodelovanju s tremi univerzami v avstrijskem Gradcu, z univerzo v Trstu ter z univerzo v Novem Sadu. Združeni se bodo v okviru pobude (DO-IT, Danube Open Innovative Technologies) potegovali za velik projekt, ki bo omogočal povezovanje na področju inovacij in tehnološkega razvoja v celotnem Podonavju, kjer živi sto milijonov ljudi, od tega je tri milijone študentov. Študenti pa so po zadnji raziskavi OECD najbolj drzni in podjetni, na njih je treba graditi, razlaga sogovornica.

IOT je tudi del mreže Danube Transfer Centres, ki jo koordinira Steinbeis Europa Zentrum iz nemškega Baden-Württemberga, ki v lastno mrežo vključuje 800 tamkajšnjih podjetij ter gradi mrežo vstopnih točk za celotno južno Evropo. »Mi smo njihova vstopna točka za Slovenijo,« razlaga Karin Stana Kleinschek.

Za IOT oblikujejo poslovni model upravljanja, pri čemer si želijo, da bi oblikovali dolgoročno vzdržno, trajnostno strukturo. Pri njegovem oblikovanju sodelujejo pravniki, finančniki, tehnologi in projektanti.

V skladu z usmeritvami EU

■ Pri oblikovanju projekta IOT so njegovi snovalci sledili strategiji Evropa 2020, ki poudarja pametno, trajnostno in vključujočo rast, ter smernicam v dokumentih, ki iz njega izhajajo, denimo Obzorje 2020. V skladu s pametno specializacijo je projekt vsebinsko usmerjen v prioriteto področje Obzorja 2020 »Zdravje, demografske spremembe in blaginja«. Vsebuje tudi smernice iz kohezijske in regionalne politike EU. Po operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 je IOT primarno umeščen v tematski cilj 1: Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, sekundarno pa v tematski cilj 3: Povečanje konkurenčnosti malih in srednjih podjetij.

V partnerstvu tudi gospodarski subjekti

■ V projekt IOT so poleg Univerze v Mariboru in ustanov podpornega okolja vključena razvojno usmerjena podjetja v regiji: Paloma, Swatycomet, Talum, Gorenje Surovina, Impol, Perutnina Ptuj, DEM, Wienerberger in P & F Jeruzalem Ormož. Dogovori o pristopu podjetij še potekajo, med njimi je tudi Henkel Maribor. Partnerstvo sestavljajo še Zavod poslovno-proizvodna cona Tezno, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, mestni občini Maribor in Ptuj, občina Slovenska Bistrica, v začetnih pogovorih pa so z Gospodarsko zbornico Slovenije.

